

Implementatie van social return

Social return

Social return is het maken van afspraken met leveranciers over arbeidsplaatsen, leer-werkplekken en stageplekken voor bepaalde doelgroepen. Social return wordt op verschillende wijzen toegepast en wordt zodanig vorm gegeven dat er een optimale afstemming wordt bereikt met de doelstellingen van de opdrachtgever.

Social return is een verdieping op duurzaam inkopen en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Social return wordt ook wel Social return on Investment (SROI) genoemd.

Doelstellingen

De belangrijkste doelstelling van Social return is kansarmen de

hand te reiken om deel te nemen aan het arbeidsproces.

Dit is een algemene doelstelling die door elke individuele gemeente vorm gegeven wordt zodat de doelstelling aansluit bij het arbeidsbeleid van de betreffende gemeente. Het doel binnen een gemeente kan bijvoorbeeld zijn om jaarlijks 50 mensen een kans te bieden op de arbeidsmarkt. Dit doel is uitgedragen en is onderdeel van een van de jaarprogramma's.

Er is een economisch doel verbonden aan Social return zoals verlaging van de kosten voor uitkeringen. Maar Social return heeft

vooral ook maatschappelijke doelen zoals verhoging van de arbeidsparticipatie. Elke gemeente bepaalt zijn eigen doelen en zet dit om in beleid.

Leveranciers moeten zich realiseren dat ook zij doelen moeten stellen om Social return in hun werkprocessen te integreren, anders blijft het eenrichtingsverkeer.

Social return bij inkoop

Via Social return worden leveranciers gestimuleerd om bij te dragen aan de beleidsdoelen van de gemeente zoals:

- Vergroten van arbeidsparticipatie voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt
- Vergroten van vakmanschap door leer- werkplekken
- Sociale bijdrage vragen van leveranciers

Het stimuleren van leveranciers tot het nemen van maatregelen op dit gebied wordt door de gemeente actief uitgevoerd.

Implementatie

Om Social return een kans te geven is het een vast onderdeel van het inkoopbeleid en wordt dit vanuit de ambtelijke organisatie actief ondersteund. Voor de meeste medewerkers maar ook voor leveranciers is de implementatie van Social return onbekend terrein. Om Social return te laten slagen moet er dus draagvlak zijn en ondersteuning voor degenen die met de uitvoering zijn belast.

Brede verantwoordelijkheid voor Social return

Verantwoordelijkheid

Social return bij inkoop is niet een verantwoordelijkheid voor inkoop alleen. Het is een gemeentebrede verantwoordelijkheid waar alle domeinen binnen de gemeente bij betrokken zijn.

Beleid, inkoop, budgethouders, re-integratiedeskundigen, controllers en juridische zaken zijn de afdelingen die betrokken zijn bij de uitvoering van Social return.

Gemeentelijke afdelingen staan open voor het plaatsen van kandidaten en hebben daar aandacht en begrip voor. Behalve de domeinen bij de opdrachtgever zijn ook externe partners betrokken bij de uitvoering van Social return. Denk aan leveranciers, re-integratiebedrijven, SW bedrijven, UWV en externe adviseurs.

Organisatie van Social return

Als er zoveel partijen zowel intern als extern bij zijn betrokken, is een projectmatige aanpak een belangrijke voorwaarde voor een succesvolle implementatie van Social return. Zeker in het begin is een speciaal projectbureau of een projectleider voor Social return onontbeerlijk. Het projectbureau ontwikkelt beleid en begeleidt in de beginfase de verantwoordelijken die Social return tot een succes maken.

De start van het project

Het is raadzaam om te starten met een pilot om te leren omgaan met de uitvoering

van Social return. Zowel budgethouders als leveranciers zijn niet gewend Social return structureel in de uitvoering van opdrachten te implementeren. Een pilot zorgt voor gewenning en zorgt ook voor draagvlak. Het projectbureau speelt een actieve rol bij de startfase. Na verloop van tijd is Social return meer gemeengoed geworden en wordt het projectbureau opgeheven.

Draagvlak

Als Social return alleen een politiek item is en alleen wordt ondersteund door bestuurders ontstaat er geen draagvlak voor een succesvolle implementatie. Er moet een goede samenwerking zijn tussen de verschillende gemeentelijke domeinen en de externe partners waaronder natuurlijk vooral de leveranciers. Stel geen onhaalbare doelen of onredelijke eisen. Houd er ook rekening mee dat de inzet van de medewerkers binnen de doelgroepen ook vragen kan oproepen bij directe contacten tussen deze medewerkers en de medewerkers van de gemeente. Zorg dus ook voor een breed draagvlak binnen de totale gemeentelijke organisatie.

Social return kent verschillende uitvoeringsvormen

Uitvoeringsvormen

Social return kent verschillende uitvoeringsvormen. Een bekende vorm is de 5% regeling. Deze vorm schrijft voor dat een leverancier 5% van de loonsom van een opdracht investeert in Social return. Dit percentage kan worden bijgesteld afhankelijk van de soort opdracht.

Een belemmering kan zijn dat de omvang van de opdracht zodanig is dat niet kan worden voorzien in geschikte kandidaten. Een andere mogelijkheid is het toepassen van een sociale paragraaf in de aanbesteding. Bepaalde werkzaamheden worden voorbehouden aan SW bedrijven. Bij aanbestedingen kan Social return worden voorgeschreven maar het kan ook als een wens worden aangegeven. In dat laatste geval dient de leverancier voorstellen uit te werken hoe hij uitvoering geeft aan de doelstellingen van de gemeente.

Werkplekken

Gebruikelijke werkplekken die via Social return kunnen worden ingezet zijn:

- Reguliere baan op WO/HBO niveau
- Reguliere baan op MBO/LBO niveau
- Leer- werkplek voor 6 maanden
- Training/opleiding met behoud van uitkering
- Stageplaats

Leveranciers geven aan hoe zij aan dit soort werkplekken uitvoering geven. De gemeente denkt actief mee over de mogelijkheid van plaatsing van geschikte kandidaten en zorgt voor de juiste werkplek.

Monitoren

Om Social return niet alleen op papier te laten bestaan is het belangrijk de resultaten te beoordelen. Leveranciers sluiten hiervoor een resultaatovereenkomst met de gemeente en regelmatige evaluaties geven inzicht of de afgesproken resultaten ook daadwerkelijk worden gehaald.

Laat het behaalde resultaat ook daadwerkelijk zien in de organisatie zodat het draagvlak wordt vergroot en Social return onderdeel van het arbeidsproces wordt.

Inkoop

De rol van inkoop in het proces van Social return is gericht op het intermediair zijn tussen de interne en de externe organisatie. Het inkoopbeleid en de inkoopstrategie sluiten op elkaar aan en voor leveranciers is het duidelijk wat de opdrachtgever wenst.

Leveranciers die onbekend zijn met het onderwerp kunnen bij inkoop terecht als de vraagbaak hoe zij aan de wensen en eisen van de gemeente kunnen voldoen. Inkoop vertaalt de eisen en wensen van de gemeente naar een rechtmatige aanbesteding en borgt de beoordeling van de aanbiedingen.

De afspraken met de leveranciers worden vastgelegd in een resultaatovereenkomst en de uitvoering wordt regelmatig geëvalueerd zodat leveranciers op hun prestaties en contractuele verplichtingen worden beoordeeld.

Het voordeel van de leverancier vindt zich in het feit dat een goed uitgevoerd beleid op het gebied van Social return hem een voorkeurpositie binnen de gemeente zal opleveren en dat hij daarmee voldoet aan maatschappelijke voorwaarden van duurzaam ondernemen.

Social return kent een economisch en maatschappelijk belang

Resultaat

Het resultaat van een goed geïmplementeerd proces van Social return is dat de toepassing van Social return ingebed is in de organisatie. Bij aanbestedingen is het een automatisme dat Social return als onderwerp van de aanbesteding wordt meegewogen. Partners als re-integratiebedrijven, SW bedrijven en leveranciers zijn bekend met de eisen en wensen die de gemeente op dat gebied heeft en nemen ook zelf initiatieven om Social return tot uitvoer te brengen.

Bij een goed geborgd proces van Social return zijn ook verregaande vormen van participatie mogelijk waarbij leveranciers

en de sociale instanties samenwerken zodat economisch en maatschappelijk belang hand in hand gaan.

Bronnen:

- Leidraad Social return gemeente Amsterdam
- Social return bij inkoop door gemeenten Beso
- Pianoo

Auteur: Dhr. G.J.C. (Gerard) Oortwijn
© Purchasing Services International B.V.

info@psi-inkoop.nl
www.psi-inkoop.nl